

POÈMES

Papadàki

Diffusion-distribution : Librairie hellénique Desmos
14, rue Vandamme 75014 Paris
95 F

Ouvrage publié avec le concours
du Centre national du livre

Athina Papadàki

Poèmes

traduit par Michel Volkovitch

Desmos / Cahiers grecs

Athina Papadàki

Poèmes

traduit par Michel Volkovitch

Desmos / Cahiers grecs

Αθηνά Παπαδάκη
Ποιήματα

Athina Papadàki
Poèmes

Cet ouvrage a été publié avec le concours
du Centre national du livre

ISBN 2-911427-30-0
ISBN 2-910965-22-8

© Athina Papadàki
© Desmos - Cahiers grecs pour la traduction française

ΔΡΑΠΕΤΕΥΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΝΕΡΟΧΥΤΗ

1

Ω τελετή δακτύλων
ω μπουγάδα.

Εκεί το σαπούνι το πράσινο, γροθιά πηχτού λαδιού
στο μάρμαρο.

Εκεί το τολμηρό λουλάκι, σχεδόν σαν παράβαση
στα ύδατα τα χωρικά του άσπρου.

Όπου
η πλάτη εξατμίζεται
σε τι τοπία!

Της αλισίβας και του μαύρου καζανιού οι καπνοί.
Τα υδραγωγεία ξεκινάν απ' τη σπονδυλική μου στήλη.
Βραδιάζει στο βαζάκι του γλυκού.
Νεφέλες, νεφέλες βραστού, φέρνουνε στην κουζίνα

το χειμώνα.

Τι πρόσφερα λοιπόν; Μια διακόσμηση.
Για λίγο αποσύρομαι.
Κι αλλάζει του μωσαϊκού η παλίρροια.

Η άλλη όψη.
Στο πανέρι, φρέσκες μελιτζάνες
νέες χήρες
σπάνε το κένθος τους με λίγο μοβ.
Με προτρέπει
έν' αχνιστό πιάτο πορτοκάλια.

Όμως
τα λέπια του ψαριού στο νεροχύτη,
τι προσωρινότητα.

L'ÉVADÉE DE L'ÉVIER

1

Ô cérémonie de doigts
ô lessive.

Là le savon vert, coup de poing d'huile épaisse au
marbre.

Là l'indigo hardi, quasi violation
des eaux territoriales du blanc.

Où le dos
s'évapore

en quels paysages !

Fumées de la soude et de la noire lessiveuse.

Les aqueducs partent de mes vertèbres.

Le soir tombe sur le pot de confiture.

Nuées, nuées bouillies, amenant dans la cuisine

l'hiver.

Qu'ai-je donc apporté ? J'ai décoré.

Je me retire un instant.

La marée du carrelage s'inverse.

L'autre face.

Dans le panier, les aubergines fraîches

sont de jeunes veuves

rompant leur deuil d'un rien de mauve.

Des oranges dans une assiette fumante
m'incitent.

Mais

les écailles du poisson dans l'évier,

quelle précarité.

Τα βλέφαρά μου κλείνουν προς το μάταιο.

Σηκώνω στο φως τα κρυστάλλινα ποτήρια,
είναι καθαρά;
Γωνιές διαμαντιού ρίχνουν στο πρόσωπό μου,
σκοτεινό
σαν ένα ρυάκι τούς γλιστρά.
Οι πασχαλιές, οι πασχαλιές της Λαϊκής
με προεκτείνουν μέχρι τον παράδεισο.

Σώσε τους κραδασμούς μου, αμνάδα των ατμών.

2

Χύτρα ταχύτητας, ο ατμός σου
λεύκα θροϊζουσα, ανεβαίνει.
Τρυπάει το μπετόν.
Αυταπατάται η ταράτσα.

Η σκλαβιά μου δε μετριέται με τίποτα.
Είναι όλα τακτοποιημένα στα ντουλάπια
Ναι μητέρα, της απαντώ.
Τ' απορρυπαντικά
η ρίγανη
τα γάλατα
τα πλαστικά τα γάντια.

Μετατοπίζομαι στο άσπρο.

Mes paupières se ferment vers ce qui est vain.

Je lève à la lumière les verres de cristal,
sont-ils propres ?
Ils me lancent des éclats de diamant
et mon visage obscur
tel un torrent les évite.
Les lilas, les lilas du marché
jusqu'au paradis me prolongent.

Sauve mes secousses, brebis des vapeurs.

2

Cocotte minute, le saule bruissant
de ta vapeur s'élève.
Elle perce le béton. La terrasse
est pleine d'illusions.

Mesurer mon esclavage, impossible.
Tout est rangé dans les armoires ?
Je réponds, Oui, mère.
Les détergents
l'origan
le lait
les gants de plastique.

Je me déplace dans le blanc.

Μετέωρη.

Ετούτες τις στιγμές σε ποιον ανήκω;
Του φεγγαριού η ρευστότητα με κατακλύζει πάντα.

Σπάνια γίνομαι πανσέληνος.

Απόγευμα.

Η βρύση κρυστάλλωσε στο μολυβί.
Μαγειρεύω από σήμερα για την Τρίτη.
Μέσα στην ανοιχτή την κατσαρόλα πλέει το λάχανο
με τ' άσπρα σάβανά του.

Πρωτόγονα σπαταλιέμαι.

Από πού μπαίνει αυτό το φως και μεταφέρει κήπους
φώναξα

κι ευθύς όλα βαδίσανε σχεδόν μέχρι το γόνατο βαθιά
στη λάμψη που άφηνε το χοντρό αλάτι.

Πονούσα.

Τον απορροφητήρα έκλεισα.

Ας κλάψει ο τοίχος με τα μεγάλα δάκρυα των υδρατμών.

Suspendue.

En ces instants j'appartiens à qui ?
La lune est fluide et toujours me submerge.

Je suis rarement pleine lune.

Fin de journée.

Le robinet se cristallise couleur plomb.
Dès aujourd'hui je cuisine pour mardi.
Dans la casserole nage le chou dans ses blancs
linceuls.

Primitive, je me gaspille.

Par où elle entre, ai-je crié, cette lumière qui bouge
les jardins

et d'un coup tout pataugeait presque au genou
dans l'éclat que laissait le gros sel.

J'avais mal.

J'ai éteint la hotte.

Tant pis s'il pleure, le mur, à grosses gouttes de vapeur.

ΛΑΝΤΖΑ

Η σκόνη πέφτει μαζί με το φως.
Ολόκληρη στοίβα άπλυτα πιάτα με περιμένει
όπως βουνό τον προφήτη του,
μία διέξοδος προς τη λευκότητα
μάταιη
μάταιη
καθώς συνθλίβομαι από ημερομηνίες, κώδικες.

Άλλοτε
αποδημώ διάφανη.
Η ώρα του θηλασμού δεν έχει γεύση.

PLONGE

La poussière avec la lumière tombe.
Toute une pile d'assiettes sales m'attend
comme une montagne son prophète,
passage vers la blancheur
en vain
en vain
tandis que dates et codes m'écrasent.

Une autre fois
j'émigre transparente.
L'heure du sein n'a pas de goût.

ΑΠΛΩΜΑ

Τα ρούχα μου για ένα πρωί προίκισαν την ταράτσα.
Να 'το. Ακούστηκε το διπλό σεντόνι, ο μεγάλος ποιμένας.
Άνεμος μου απάγγειλε τ' άσπρα κεντίδια.
Στεγνό.
Σαν το ξεκρεμώ
χέρια υψωμένα
κλονίζομαι
τάμα που πύκνωσε τις γραμμές της ιεροσυλίας.

Για τούτο το ασήμαντο καθήκον με ονομάζουνε
Οικοδέσποινα, γλιστρώ προς τα σκαλιά, μαύρο φροτηγό.

ÉTENDAGE

La terrasse a reçu pour la matinée
mes habits en dot.
Le voici. Le drap double a claqué, grand berger.
Un vent m'a récité les broderies blanches.
Sec.
Le décrochant
mains levées
je chancelle
ex-voto serrant les rangs du sacrilège.

C'est pour cette tâche de rien qu'on me dit maîtresse
de ma maison, glissant aux marches, camion noir.

ΣΙΔΕΡΩΜΑ

Σύννεφα σε σχήματα μυαλού
κωπηλατούν στο καθαρό τζάμι
καθώς το γαλάζιο ορθώνεται
σιδερώνω
εξατμίζοντας ριπιδωτά ένα νωπό πουκάμισο.

Η τάξη των πραγμάτων μ' απωθεί.

Βαριά μτα άγκυρα μ' ονομάζει βυθό, άρα είμ' αναγκαία.

Ωστόσο

διαστέλλομαι προς τη λιποταξία λες και δεν πέρασα
ποτέ απ' τις γραμμές των Κρίνων.

Ετούτος, να, ετούτος

ο πλανήτης μας με τις πολύτιμες ανάγκες!

Τι αντοχή για να μην υποκύψω σ' έντιμη νοικοκυρά.

Χρόνια τώρα

το καλάθι της μπουγάδας

με τα ρούχα σαν κουλουριασμένα αρνιά

μ' αρπάζει

καταβροχθίζει το τραγούδι μου.

Σχεδόν με πιάνει πανικός.

Ψάχνω να βρω ένα όνομα για τους γυμνούς μου αγκώνες.

REPASSAGE

Des nuages en forme de cerveau
rament sur la vitre lavée
tandis que le bleu se dresse
je repasse
par vagues de vapeur une chemise fraîche.

L'ordre des choses me repousse.

Une ancre lourde me nomme profondeur,
donc je suis nécessaire.

Pourtant

je me dilate vers la désertion comme si
jamais je n'étais passée par les lignes des Lys.

La planète, ah la planète que voici
et ses besoins précieux ! Quelle résistance pour

ne pas devenir,
vaincue, honnête ménagère.

Depuis des années

le panier de la lessive

plein d'habits agneaux pelotonnés

m'empoigne

engloutit ma chanson.

C'est presque une panique.

Je cherche un nom pour mes coudes nus.

Καθώς
το έπιπλο σιωπηλό
κοιτάζει προς τη θάλασσα
και το ακουμπώ,
η σκόνη του στα δάχτυλά μου είναι μία μεγάλη συντροφιά.

Tandis
que le meuble en silence
regarde la mer
moi m'appuyant dessus sa poussière
à mes doigts est une compagne sûre.

ΞΕΣΚΟΝΙΖΟΝΤΑΣ

Επαναφέρω τη μνήμη στα πράγματα.
Το ξύλο ή το γυαλί
την αγάπη διαισθάνεται και λάμπει.
Ακόμα και το ξεσκονόπανο
στο σκοινάκι του μπαλκονιού, το νοιάζομαι
έτσι πλυμένο
τους βαμβακερούς κάμπους της Βοιωτίας
θα θυμάται, σκέφτομαι.
Νοικοκυρά, τίτι στο τίτι
η σκόνη με ασφαλτοστρώνει
υποχωρώ
ώσπου
κεφάλι
ρούχα
πόδια
διαφεύγουν ατημέλητα προς την αφάνεια.

ÉPOUSSETER

Je rends la mémoire aux choses.
Le bois et le verre
sentent mon amour et resplendissent.
Même le chiffon sur le fil du balcon, je m'y intéresse
il doit ainsi lavé, pensé-je
se souvenir de la Béotie
aux plaines cotonneuses.
Ménagère, étoffe sur étoffe
la poussière me macadamise
je recule
à tel point
que tête
et jambes
et vêtements
s'enfuient sans ordre vers l'absence.

ΜΑΓΕΙΡΕΜΑ

Τηγανίζω.

Μονότονος ο θόρυβος του κεφτέ,
μια μυρωδιά δίχως φωτιά.

Ξάφνου ανατρέπομαι.

Θεμέλια σερβίτσια, εκφυλισμένα
σε αργούς ρυθμούς στον αέρα τινάζονται.

Ένας πολιτισμός αντικειμένων μ' ελαττώνει.

Ρίχνω κάτω την ποδιά μου.

Ανάληψη

με ολόσωμη φτέρνα στα χάσματα,

τα μέσα έξω γυρίζοντας,

μόνο ένα παιδί μπορεί πια να με αναγνωρίζει.

Ένα παιδί απ' τη φούστα μου σέρνεται

όμορφο σαν μήλο

το δαγκώνω,

με πόνο κι αγάπη ενημερώνω τους κατοπινούς

...πάντα πλωτοί και μακριά απ' τα φράγματα.

Αν με ζητήσουν, θα ξανάρθω γρήγορα να στρώσω τραπέζι.

(Η αμνάδα των ατιμών)

CUISINER

Je fais de la friture.

Bruit monotone de la boulette,
odeur sans feu.

Soudain je suis renversée.

Des couverts, fondations déchues
explosent au ralenti.

Une civilisation d'objets m'amenuise.

Je jette mon tablier.

Ascension

tout le corps du talon dans les vides,

retournée comme un gant,

seul un enfant peut me reconnaître.

Un enfant s'accroche à ma jupe

beau comme une pomme

je le mords,

j'informe avec amour, douleur ceux d'après

... toujours flotter, rester loin des barrages.

Si on me demande, vite je reviendrai mettre la table.

(La brebis des vapeurs)

ΝΥΦΗ

Κατεβαίνω αργά τον ουρανό.

Πρώτη δαντέλα,
δεύτερος κλάδος,
εκατοστή χάντρα.
Πέπλο εγείρεται με σπουδή.
Απ' την αριστερή πλευρά μου άλογα στο γαλάζιο
μέχρις ότου

Πάνδροσος η υπάκουη,

μέσα στις αγελάδες τ' όνομά μου.

Βαμβάκι και λάχανα
καλλιεργώντας ο νους
η άλλη γλώσσα
πήλινη μέσα στο αίμα.

Κόρη στην πεδιάδα του στολισμού
μαζί με το καταϊφι
κυλώντας τα χρυσά του μαλλιά στη σκάλα
του αμύγδαλου.

Και το βιολί
ο βασιλιάς με το πορφυρό νύχι
δείχνοντας
νύχτα,
στον ουρανίσκο της
η Βίβλος διαλογίζεται.

LA MARIÉE

Lentement je descends du ciel.

Première dentelle,
deuxième rameau,
centième perle.
Un voile est dressé avec soin.
À ma gauche, des chevaux dans le bleu
jusqu'au moment

où la docile est Reine de la rosée

et mon nom erre parmi les vaches.

L'esprit cultivant
coton et choux
l'autre langue
d'argile dans le sang.

Korè dans la plaine de la parure
avec le gâteau de miel
cheveux d'or coulant sur l'échelle
de l'amande.

Et le violon
souverain à l'ongle pourpre
montrant
la nuit
dans la bouche de qui
la Bible médite.

Τούλι μέσα στις εντολές
και η αφθονία.

Θα κατοικήσω
τους αμπελώνες
τις παροιμίες
το λινό
την καρδιά
το νανούρισμα
την προίκα
τη σκιά
την κοπριά
το πατρικό θα κατοικήσω
μέχρι
τα έθνη να γυρίσουν το κεφάλι
θαυμάζοντας.

Είμαι παρθένα,
πιο πολύ κι από κάκτο.

Με το σώμα σε πόθησα τη νύχτα.

Με την ψυχή σε ζήτησα το πρωί.

Tulle parmi les ordres
et l'abondance.

J'habiterai
les vignobles
les proverbes
le lin
le cœur
la berceuse
la dot
l'ombre
le fumier
j'habiterai la maison paternelle
jusqu'au jour
où les nations tourneront la tête
admirant.

Je suis vierge,
plus encore qu'un cactus.

Mon corps t'a désiré la nuit.

Mon âme t'a cherché au matin.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΟΡΑΣΗ

Ρόπτρο

στην ορεινή γη των ποδιών μου.
Απόκριση κενή.

Δακρύζω

και η φυλή του χρυσού
εγκαταλείπει τους λοβούς των αυτιών μου.

Απ' την πλευρά της λόγχης
κοιτάζω το βουνό.

Γυρίζει
βλέπει

τα μάτια μου
φιλημένα,
ανάμεσα στα πεσμένα ζάρια.

Πλέκω στον αγκώνα της νύχτας.

Αν ανάψει ένα φως

θα πληγώσει όλα τ' αρνιά μου.

VISION INTERNE

Heurtoir

dans mes jambes territoire escarpé.
Réponse vide.

Mes larmes coulent

et la tribu de l'or abandonne
les lobes de mes oreilles.

Du côté de la lance
j'observe la montagne.

Elle se retourne
elle voit

mes yeux
embrassés,
entre les dés tombés.

Je tricote pour la nuit, son coude.

Si une lumière s'allume

elle blessera tous mes agneaux.

ΓΗ ΚΑΙ ΠΑΛΙ

Πανσέληνος στ' αγκάθια.

Όλα ήταν φανερά.

Μα η επιστροφή πουθενά μουρμούρισε ο Τειρεσίας γυρίζοντας το κεφάλι και νιώθοντας να χάνονται του δρόμου του τα σπόρια.

Στο ύψος των μαλλιών του τα χιονισμένα αμπέλια του Ταΰγετου, ανάμεσα πουλιά φτερούγιζαν δείχνοντας με τα ράμφη τους έγκυες τίγρεις βασίλισσες των γαλανών υγρών να ρεμβάζουν στο βυσσινί της Μεγάλης Άρκτου.

Όλα κατέβαιναν αργά σαν νερό στο λάρυγγα και σταθερά μέχρι που τα πετούμενα ψαλίδισαν με τις ουρές τους όλες τις γέφυρες μία μία.

Έτσι το καλυμμένο βάραθρο έδειξε του ύψους του το κύρος νέο νόμο.

Ο Τειρεσίας σήκωσε με αργές κινήσεις τα χέρια σημείο παράδοσης, αποδοχής;

Ζήταγε ν' ακουμπήσει τα φτερωτά μηνύματα ή καλύτερα να τα γευτεί μια και οι δυο τούτες αισθήσεις είχαν απομείνει.

Μα εκείνα πλούσια τοπία σε έπαρση αρνήθηκαν να γίνουν οιωνοί και αρκέστηκαν σε κρωγμούς μόνο

Ο Η ΟΗ Ο Η ΟΗ Ο Η Ο Η

Ο γέροντας που κατείχε ακόμα και από τα ρηγά νερά να ξεφλουδίζει τη σκέψη μονολόγησε:

Είναι ο τελευταίος μήνας πριν από τις σάλπιγγες ίσως το κόκκινο επικρατήσει του τρία.

TERRE À NOUVEAU

pleine lune dans les épines.

On voyait tout.

Mais pas de retour nulle part marmonna Tirésias tournant la tête et sentant disparaître les graines de sa route.

À hauteur de ses cheveux les vignes enneigées du Taygète, où des oiseaux ailes battantes montraient du bec des tigresses gravides reines des liquides bleus, rêveuses dans la rougeur de la Grande Ourse.

Tout descendait lentement sûrement comme l'eau dans un gosier jusqu'au moment où de leur queue les oiseaux taillèrent un à un tous les ponts.

Ainsi le gouffre recouvert montra de sa hauteur la puissance, loi nouvelle.

Tirésias avec lenteur leva les bras signe de reddition, d'acceptation ?

Voulant toucher les messages ailés ou mieux les goûter puisque seuls restaient ces deux sens.

Mais eux riches paysages arrogants refusèrent la charge d'oracle et se contentèrent de ces cris

IL EL IL EL IL EL IL EL IL EL IL EL

Le vieillard qui savait mieux que les hauts-fonds eux-mêmes épilucher la pensée parlait tout seul :

C'est le dernier mois avant les trompettes sans doute le rouge l'emportera sur le trois.

Τότε άκουσε τον τριγμό.

Ο αυχέννας του κόσμου είπε και γονάτισε.

Γη και πάλι

Και βάλθηκε να βαδίζει μέσα σε μιαν αχλή χώματος βουτώντας ολόκληρος μέσα στην προσευχή του.

Γη και πάλι

Το χώμα ξεπερνούσε το ύψος του, βούιζε λες και χιλιάδες ιστία βοηθούσαν τον άνεμο να μεταφερθεί από τόπο σε τόπο πατώντας πάνω τους.

Το χώμα ράπιζε το μανδύα του, μαχαίρωνε τις ραφές του, βύζαινε το γέρικο δέρμα μέχρι μέσα στους πνεύμονες έφτασε τρυφερό, πονετικό έγειρε στα βασιλικά του φρύδια.

Ο Τειρεσίας μίκραινε στο μπόι μόνο. Τώρα βρισκόταν σε θόλους πηλού, βάδιζε ανοίγοντας δρόμο με το στήθος που κανένα βάρος δεν ένιωθε από τα μεγάλα κύματα της πεδινής θάλασσας.

Σκοτάδι και μόνο σαν γεύτηκε ένα μικρό γενναίο σβόλο χρωτίστηκε το τοπίο με ένα βαθύ κόκκινο που ανακαλούσε στη μνήμη του γέροντα τις πρώτες του προφητείες.

Γη και πάλι

Ακούστηκε τώρα ξεκάθαρα από την απέναντι γυναικεία φωνή που έστελνε από το σώμα της ακατάσχετα τη χερσαία τούτη καταγίδα. Ο Τειρεσίας δεν μπορούσε να ξεχωρίσει το πρόσωπο ή έστω τον ίσκιο της. Μόνο δυο ρόδια ένιωσε να αιωρούνται, σημάδια από τα στήθη της, βορινοί πρόσφυγες του κάτω κόσμου.

Alors il entendit le grincement.

La nuque du monde dit-il et s'agenouilla.

Terre à nouveau

Puis il marcha dans un brouillard terreux tout entier plongeant dans sa prière.

Terre à nouveau

La terre dépassait sa taille, bruissait comme si des milliers de voiles aidaient le vent à bouger de lieu en lieu marchant sur elles.

La terre giflait son manteau, poignardait ses coutures, tétait cette peau de vieillard et tendrement parvint dans les poumons, s'inclina compatissante sur ses sourcils royaux.

Tirésias rapetissait par la seule taille. Il était sous des dômes d'argile, se frayait sa route en marchant de sa poitrine qui ne sentait rien du poids des hautes vagues de la mer limoneuse. Rien que ténèbres quand il goûta une solide boulette et le paysage se teinta d'un rouge sombre rappelant à la mémoire du vieillard ses premières prophéties.

Terre à nouveau

entendit-on nettement venant de la voix de femme en face qui depuis son corps envoyait irrésistible la tempête sur les terres. Tirésias ne distinguait ni son visage ni même son ombre. Il devinait seulement le balancement de deux grenades, marquant ses seins, réfugiés nordiques des Enfers.

Σ'αυτή την τελευταία φορά ο Τειρεσίας υποκλίθηκε σπάζοντας με τα γόνατα όλα τα κρύσταλλα του κόσμου και ό,τι ακόμα εύθραυστο χώθηκε στο κρησφύγετό του για να σωθεί.

Όσοι θαρραλέα βγήκαν την έβδομη εποχή να δουν γύρισαν πίσω με το φυλαχτό των αποφασισμένων.

Λένε αυτοί που πλησίασαν πιο κοντά πως η γυναίκα κρατώντας στα χέρια ένα λεπτό άσπρο κερί γονάτισε σε μια αμμουδιά κι έσβησε τα πατήματα εκείνου πάνω στη θάλασσα.

Το θαύμα είναι μέσα μας φωνάζοντας κι ευθύς τα μαλλιά της ξετυλίχτηκαν σε μιαν ατέλειωτη έκταση σμαραγδένιας συννεφιάς που υψώθηκε πάνω από του σώματος τα κατεχόμενα εδάφη.

Να πώς ξεκίνησε η βροχή και σε κατακλυσμό εξελίχθηκε τέτοιο που οι κούκλες στις βιτρίνες έβγαλαν έξω τα εντόσθια, παλιά έπιπλα στον ήλιο.

Αργός που ανέβαινε.

(Γη και πάλι)

Cette dernière fois Tirésias se courba brisant des genoux tous les cristaux du monde et toute autre chose fragile s'étant glissée dans son refuge pour se sauver.

Ceux qui bravement sortirent à la septième époque pour voir, revinrent munis de l'amulette des résolus.

Ceux qui se rapprochèrent le plus dirent que la femme tenant un cierge mince et blanc s'agenouilla sur une plage pour effacer les traces du devin sur la mer.

Le miracle est en nous et crie et aussitôt ses cheveux se déroulèrent interminable nuage d'émeraude s'élevant au-dessus des territoires occupés du corps.

Voilà comment a commencé la pluie puis est devenue un tel déluge que les poupées des vitrines en perdirent leurs entrailles, vieux meubles au soleil.

Qui lentement montait.

(Terre à nouveau)

ΦΥΓΗ ΠΑΝΑΚΡΙΒΗ

Ἵπέρμετρα μέ καταχράστηκε τό μαῦρο.
Μή μ' ἐμπιστεύεστε λοιπόν
κι ἐγώ
ὄπως τ' ἀποδημητικά
πού ἐλευθερώνουνε τόν ἴσκιο τους
ρίχνοντας νύχτα
στήν πρωινή πατρίδα.

ἽΑγραφος νόμος μέσα μου τό πένθος.
Παιδί κιόλας τοῦ ὑποτάχθηκα.
Μ' ὄλα τοῦ αἰνίγματος τά αἰμοφόρα ἀγγεῖα.

FUITE ONÉREUSE

Démesurément les ténèbres
ont profité de moi.
Ne m'accordez donc pas
votre confiance, je suis comme les migrants
qui délivrent leur ombre
en couvrant de nuit
leur patrie matinale.

Le deuil en moi, loi non écrite.
Je m'y suis soumise dès l'enfance.
Par tous les vaisseaux sanguins de l'énigme.

ΣΤΗΝ ΑΓΕΝΝΗΤΗ ΚΟΡΗ ΜΟΥ

Ποτέ ποτέ μαζί
καθισμένες
δίπλα σ' ένα πανέρι ραπτικής·
Ἡρόδοτος τῶν ὑφασμάτων τό βελόνι
καθώς
διαπερνώντας τό λινό,
στή μιά τήν ὄψη ζωή
ἀπό τήν ἄλλη θάνατος.

Σέ ὄνειρεύομαι κάτω ἀπό τόν προβολέα τῆς ἔκτρωσῆς σου.

Ἐνῶ.

Ἡ σύριγγα διασχίζει
παρθενικό της ταξίδι στό χέρι μου
λευκή συγκατάβαση ἀπό χιλιάδες ὄχι.

Εἶσαι ἡ μήτρα τοῦ ἄστεως.
Δέ θά καταβροχθίσεις ποτέ
τόν ἀρσενικό
μέ τά σαγόνια τοῦ σύμπαντος·
τό θησαυρό τοῦ ὄργασμοῦ
μετατρέποντας
σ' ἀκτημοσύνη.

Ἐγώ.

Ἐσύ.

Κι ὁ τενεκές τῶν σκουπιδιῶν.
Θά μοῦ λείπεις.
Καί πιο πολύ

À MA FILLE QUI N'EST PAS VENUE AU MONDE

Jamais jamais ensemble
assises
près de la boîte à couture.
Hérodote du tissu l'aiguille
tandis
qu'elle traverse l'étoffe,
un côté vie
un côté mort.

Je rêve à toi sous le projecteur de ton avortement.

Alors que.

La seringue et sa traversée
voyage inaugural dans mon bras
issue de mille refus blanche approbation.

Tu es la matrice de la cité.
Jamais tu n'engloutiras
le mâle
entre les mâchoires de l'univers ;
changeant
le trésor de l'orgasme
en dénuement.

Moi.

Toi.

Et la poubelle.
Tu me manqueras.
Et surtout

ὅταν ὁ οὐρανὸς θά χύνεται·
δεύτερη φύση στὰ μαλλιά μου.

Οἱ φλέβες σου ἦταν νύφες.

quand le ciel s'écoulera ;
seconde nature en tes cheveux.

Tes veines étaient des mariées.

ENANTIA ΣΤΟ ΗΜΙΜΕΤΡΟ

Συναγωνίζομαι τόν όρίζοντα
ό ήλιος κάποτε
νά υποχωρήσει έντός μου.
΄Αφιερωμένη στήν ύπερβολή
τίποτα δέν άρκει ούτε μέ σώζει.

Γυναίκα
έφήμερη για τοῦτο άκατόρθωτη
τίς ώθηκες κλείνω
κλίβανους τοῦ κόσμου
μή σπλωθῶ ή Δημητριακή.
Εὐνοῦχοι
τῶν ύπονόμων σπόγγοι
μέ κυκλώνουν.

΄Επιτέλους
εδάφη τοῦ έρωτα πάτησα
όπου ή άπόγνωση
μαρμαρώνει τά κύματα
καθώς όρμάνε στήν πανσέληνο,
τή δίψα τοῦ άλατιοῦ πῶς νά τήν πεῖς,
καί τ' άφήνει έλεύθερα.
Λίγο πρίν.
Γιά πάντα νυχτώσει.

Δέ θέλω τήν άγάπη
στριμωγμένη άνάμεσα,
χυτώντας κάρτα πῶς γυρεύει τήν άθανασία ή σφαῖρα;

CONTRE LES DEMI-MESURES

Je rivalise avec l'horizon
pour qu'un jour le soleil
recule en moi.
Vouée à l'excès
rien ne suffit, rien ne me sauve.

Femme
éphémère, donc inaccessible
je ferme mes ovaires
étuves du monde
pour n'être pas souillée ó Déméterienne.
Des eunuques
éponges des égouts
m'encerclent.

Enfin
j'ai marché sur les terres de l'amour
où la détresse
pétrifie les vagues
se ruant vers la pleine lune,
la soif du sel comment la dire,
et les abandonne libres.
Peu avant.
Que la nuit tombe à jamais.

Je ne veux pas de l'amour
coincé entre deux,
comment la balle en pointant peut-elle
chercher l'immortalité ?

οὔτε ἐκείνη
τοῦ συναγεροῦ σάν παραβεῖς τὰ ὄρια.
Πῶς ἔγινε καί χτίστηκε μέ ὑλικά τοῦ νοῦ
οἶκος ντροπῆς τό σῶμα;

Γῆ τοῦ σωροῦ,
μέ τίς ιδιόκτητες συζύγους
καί τίς κοινές ἐρωμένες.
Θά μείνω ἀπειρόγαμη τοῦ ψέματος
ἀκόμα
κι ἂν μετά χρειαστεῖ τό φῶς
τῆς λάμπας, νά γίνει ἕνας ἥλιος δικός μου.

Ἄξιώθηκα
τό σπέρμα
αἰμόφυρτο ἀπό ἡδονή.

ni de celui
de l'alerte au franchissement des bornes.
Comment a-t-on pu construire avec des matériaux
de l'esprit
cette maison de la honte, le corps ?

Terre de seconde zone
aux épouses privées
aux maîtresses communes.
Je resterai non mariée au mensonge
même si
plus tard la lueur de la lampe
m'est nécessaire – un soleil pour moi seule.

J'ai mérité
le sperme
sanglant de volupté.

ΟΙ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ ΟΤΑΝ ΧΙΟΝΙΖΕΙ

Βυζαντινός χειμώνας στά δωμάτια
όπου οι έραστές κάποτε πέρασαν
σάν ρόκ συγκρότημα
μιά χήρα βγάζει
τή νυχτικιά της.

Καλεϊ.
Κανείς.

Μόνο τό λάδι ό Βελισσάριος, φωτίζει έναν τοίχο
εικονισμάτων.

Όδοί τών πόθων.
Χωρίς προστάτες
καί
προπάτορες.

LES INCENDIES QUAND IL NEIGE

Hiver byzantin dans les chambres
où les amants passèrent jadis
comme un groupe de rock
une veuve enlève
sa chemise de nuit.

Elle appelle.
Personne.

Rien que l'huile pour Bélisaire, lumière sur un
mur d'icônes.

Chemins des désirs.
Sans protecteurs
ni
ancêtres.

ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΑΞΙΔΙ

Θά πεθάνω
πλανόδια
μέ φλέβες
ποινές
στό μηδέν.

Στό μηδέν προσχωρῶ, τό άκέραιο πένθος.

VOYAGE SECRET

Je mourrai
itinérante
les veines
punitions
d'être à zéro.

Au zéro je parviens, deuil intégral.

ΛΟΓΟΣ ΓΙΑ ΛΙΓΑ ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΑ

Τρομάζω εύκολα στό σύμπαν τοῦ οἴκου·
λές κι ὅ,τι πίστεψα αἰώνιο ἐπιστρέφει τώρα κῆπος ἀσώματος
καί μοναχά τό ἄρωμα.

Ἄπ' τά θεμέλια ἐγείρομαι
κι ἀνοίγω τήν ντουλάπα
αὐτή τήν ἄλλη ἐντοιχισμένη Ἄρτεμη
μέ τά θηράματά της ροῦχα ἐποχῆς καί
ντύνομαι σάν κάποιος καλεσμένος νά ῥθει.
Δέν ἔχω ἄλλη συντροφιά ἔξω ἀπό μένα.

(Λές καί μετακινούμαι ἐγώ)
ἀλλάζω θέση στά ἔπιπλα,
τυφλές θεότητες ὀδηγημένες
ἀπό ἱερούς ἰστούς ἀράχνης,
ἀποκόβω
κόσμο τῆς πίστης καί τῆς προσφορᾶς
γιά νά ἔναι ὅλα τῆς φθορᾶς.

Τίποτα δέ θά μ'ἀκολουθήσει στό θάνατο.
Οὔτε κἀν ἓνα πανέρι λέξεις.
Οὔτε κἀν ὁ καθρέφτης ὁ ἀτομικός,
κάποτε
μοῦ ἔσωσε τό πρόσωπο
ἀπό μνηστήρων πλῆθος.

Ἦλ' ἀνεξέλεγκτα
ὡς καί τά μικρά
παίρνοντας θέση ἀργά μά σταθερά

À PROPOS DE QUELQUES MÈTRES CARRÉS

Je m'effraie facilement dans l'univers de la maison – comme si
ce que j'avais cru éternel revenait en jardin sans corps
et rien que le parfum.

Je m'érige depuis les fondations
et ouvre la penderie
cette Artémis emmurée
avec son gibier d'habits de saison et puis
je m'habille comme pour un invité.
Je n'ai pour compagnie que moi.

(Comme si moi je me déplaçais)
je change la place des meubles
divinités aveugles conduites
par de saintes toiles d'araignée,
je sépare
les deux mondes : la foi et l'offre
afin que tout aille au déclin.

Rien ne me suivra dans la mort.
Pas même un panier de mots.
Pas même le miroir personnel
qui un jour
sauva mon visage
d'une foule de prétendants.

Tout échappe au contrôle
et même les petites choses
lentement mais sûrement prennent place

στό εὐγενές ἀπέραντο
εἶμαι μιά κατοικίδια ποιήτρια,
δέν ξέρω τί εἶναι γνώση
ὅμως ὅ,τι ὄνειρεύομαι εἶναι σοφό.

Μέσα ἀπο κάμαρες πέρασα,
κύμα
καί λιγοστό ἄλατι ἄφησα στήν τράπεζα τῆς γῆς.
Ἄς μέ κρίνει ἡ θάλασσα.

(Ὀχροτάτη ἕως λευκοῦ)

dans la très noble immensité
je suis une poétesse domestique,
j'ignore la connaissance
mais ce que je rêve est sage.

J'ai traversé des chambres
comme une vague
laissant peu de sel sur la table de la vie.
C'est à la mer de nous juger.

(Livide, presque blanche)

ΙΕΡΗ ΑΓΝΟΙΑ

Θρυλοῦμαι ἀδέσποτη μέ παλτό ἀμαρτία στήν πλάτη.
Μή μου προσάπτετε θάρρος ἢ ὄνειρο
ἄν δεῖτε τίς γόβες μου
τσοῦλες σ' ἀγρύπνιας πάτωμα.
Μιά πυρκαγιά προσωπική ν' ἀποκτήσω θέλησα.
Δέν ἤξερα
πρῶτα πώς ἔπρεπε νά κάψω τόν παράδεισό μου.

ΣΥΝΤΟΜΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΕΥΘΡΑΥΣΤΟ

Ξαφνικά μᾶς ἐγκαταλείπουν τά κουμπιά
ὅπως οἱ ψευδαισθήσεις.
Ὅπως τό πρέπει – σπάει κάποτε
γεμίζοντας τή ζωή θρύψαλα.
Γιά κάθε εὐλύγιστο καί δίχως ἀμοιβή
ραγίζω,
διασαλεύω τήν τάξη, ἄρα ζῶ.

SAINTE IGNORANCE

Je deviens légende qui s'égaré, sous un manteau de péché.
Ne me reprochez pas le courage ou le rêve
si vous voyez mes sandales
ces traînées sur plancher d'insomnie.
Un incendie personnel, voilà ce que je voulais.
Je ne savais pas que d'abord
je devais brûler mon paradis.

BRÈVE ALLUSION À LA FRAGILITÉ

Soudain les boutons nous lâchent
comme font les illusions.
Comme Il le Faut – qui parfois se brise
et remplit la vie de ses éclats.
Pour toute souplesse et sans salaire
je me fendille,
je trouble l'ordre, donc je suis.

ΤΟ ΜΥΡΩΔΙΚΟ

Στό θάνατο μέ φέρνει πιά κοντά
κάθε καινούριο ρούχο πού αγοράζω,
ἀπό βιτρίνα σέ βιτρίνα
κι ἀπό έρωμένο σ' έραστή.
Γυμνή ντυμένη δέν αλλάζει,
στιγμιαίο θήραμα.

Άν σέ φυγή τραπῶ;
Σύσσωμο τό είναι μου μ' έπαναφέρει στην τάξη.
Άσως τά τριαντάφυλλα μου δώσουν άφεση άμαρτιῶν,
ώς και ξερά διαταράσσουν μέ τό άρωμα.
Προτείνω ένα λουλούδι για το κοιμητήρι μου
κι όποιος τό θυμηθεῖ.

AROMATE

Me rapproche de la mort
tout vêtement nouveau,
de vitrine en vitrine
d'amoureux en amant.
Nue vêtue rien ne change,
proie d'un instant.

Si je prends la fuite ?
Mon être tout entier me rappelle à l'ordre.
Les roses me donneront peut-être l'absolution,
même sèches leur parfum nous trouble.
Pour mon cimetière je propose une fleur,
s'en souviennne qui pourra.

ΣΤΙΓΜΙΟΤΥΠΙΟ ΒΙΤΡΙΝΑΣ

Τί ἀπεργία χαρᾶς τὰ πολυκαιρισμένα ὑφάσματα
στά σκονισμένα ράφια.
Κρατοῦν αἰχμάλωτο ἓνα ρακοσυλλέκτη ἡμίλευκο
λές κι εἶν' αὐτός πού ἔβαλε σέ κίνδυνο τή λάμψη.

ΕΥΛΑΒΙΚΑ ΟΡΙΑ

Τόν κύκλο ἔχουν γιά μοίρα τά καπέλα.
Ποτέ δέν φεύγουν ἀπ' αὐτόν ἀκόμα κι ὅταν
τά διακοσμοῦν φτερά.

Μέ τά καπέλα
φαίνεται ἡ βούληση τοῦ κεφαλιοῦ
γιά λίγο ἔστω
νά διακοπεῖ ἡ σχέση μέ τόν οὐρανό.
Εἶναι μιά διαρκῆς ὀδύνη ν' ἀτενίζεις συνεχῶς
ὅ,τι ἀπέραντο χάθηκε γιά πάντα.

INSTANTANÉ DE VITRINE

Quelle grève de la joie, ces étoffes défraîchies
dans la poussière des étagères.
Elles tiennent un chiffonnier blanchâtre prisonnier
comme s'il mettait en danger la lumière.

PIEUSES LIMITES

Les chapeaux ont pour destin le cercle.
Jamais ils ne le quittent
même quand
ils s'ornent d'une plume.

Par les chapeaux se manifeste
la volonté de la tête :
ne serait-ce qu'un instant interrompre
la relation avec le ciel.
Quelle durable douleur, contempler sans cesse
l'immensité perdue à jamais.

ΣΤΑ ΤΥΦΛΑ

Ἐσώρουχα, τό πρῶτο καταφύγιο τοῦ σώματος.
Ἐκεῖ τίς τελευταῖες σταγόνες γάλατος
ἐναποθέτουν οἱ θηλες.
Ἐκεῖ τό αἷμα προστατεύεται σάν πέσει
στή δυσμένειατῆς μήτρας,
ἐξόριστο, τρωτό.

Ἰφάνθηκα θνητή.
Ντύνομαι γιά νά μήν προκαλῶ τόν Ἄδη.
Γδύνομαι γιά νά μήν προσβάλλω το Θεό.

À L'AVEUGLETTE

Sous-vêtements, premier refuge du corps.
Là les dernières gouttes de lait
sont déposées par les seins.
Là le sang trouve asile une fois tombé
en disgrâce de la matrice,
exilé, vulnérable.

On m'a tissée mortelle.
Je m'habille de peur de provoquer l'Hadès.
Me déshabille de peur d'offenser Dieu.

Η ΑΡΠΑΓΗ

Ἡ ραπτομηχανή μου
σέ τελετή βελόνας καί κλωστής
σπέρνει γαζί,
τρέφει τή λήθη.
Ράβοντας ποιός θυμάται
πώς τό βαμβάκι, τό μετάξι, τό μαλλί
σάν μᾶς καλύπτουν, ἀφήνουν κάτι ἄλλο γυμνό;

SAISIR

Ma machine à coudre
en sa cérémonie d'aiguille et de fil
sème les points,
nourrit l'oubli.
Cousant qui se souvient
que le coton, la soie, la laine
en nous couvrant, laissent autre chose à nu ?

ΠΟΛΥΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΛΟΓΟΥ

Καλά θά ἦταν οἱ λέξεις νά 'ναι τῆς μιᾶς χρήσης.
Βαθύτερα τὴν ποίηση θά πήγαιναν
κι ἡ γλώσσα θά γινότανε μιὰ κινητὴ περιουσία.
Τότε ἴσως ἀκουγόταν κάποτε
οὐρλιάζουν καὶ τὰ χαμομήλια,
σκεύη κι αὐτὰ πολὺπαθα τῆς γῆς.

Ἵποταγμένοι οἱ στίχοι μας στὴν ἐπανάληψη.
Φλέγομαι γιὰ μιὰ λέξη ἀτομικὴ
πέρα ἀπ' τὴν ἰδιωτικὴ σελίδα.
Ἐκτός ὀρίων ἔρωτας, ἢ πιό ἀκριβολόγα στάχτη.

Τοῦ λόγου τό ἔξω διάστημα μέ τυραννάει.

Τὰ μυστικά τὰ πιό ὄμορφα
γερνοῦνε συμπαγή.
Ὅμως ἐγὼ ἀποφάσισα ποιήτρια.
Κάθε στιγμή νά ὑποδιαιροῦμαι.

GRAND MAGASIN DU LANGAGE

Il serait bon que les mots ne servent qu'une fois.
Ils emmèneraient la poésie plus profond
et la ligne serait un bien meuble.
Alors on entendrait parfois peut-être
hurler les camomilles, ustensiles de la terre
eux aussi durement éprouvés.

Nos vers, soumis à la répétition.
Je m'enflamme pour un mot individuel
au-delà de la page privée.
Amour hors-limites, la cendre aux mots les plus précis.

L'espace externe du langage me tyrannise.

Les secrets les plus beaux
vieillissent compacts.
Mais moi j'ai décidé - poète.
À chaque instant me subdiviser.

ΤΑ ΣΙΩΠΗΛΑ

1

Σέβομαι τή σιγή, ἔρχεται ἀπ' τό σύμπαν.
Σπάνιο ἔδεσμα τοῦ ποιητῆ,
λίγο πρίν μπεῖ στῶν λέξεων
τά μαῦρα ροῦχα.

2

Ὅσο ζήσουν οἱ στίχοι μου.
Ἄρκεῖ πού ἐγώ ἐπέζησα χάρη σ' αὐτούς.

3

Μέ διακατέχει τό δέος τῆς τελείας.
Τό ἐπόμενο ἄρρητο
τήν πύο πένθιμη ψυχὴ μου ἀπαιτεῖ.
Τόσο, ὥστε νά ἐπιδιώκω τήν ἦττα.

LES SILENCIEUSES

1

Je respecte le silence, il vient de l'univers.
Aliment rare du poète,
peu avant qu'il endosse
les habits noirs des mots.

2

Tant que vivront mes vers.
J'ai survécu par eux, cela suffit.

3

Ce qui m'obsède : la crainte du point final.
L'indicible qui suit
exige mon âme la plus endeuillée. Assez
pour convoiter la défaite.

4

Πόσο μέ δεσμεύετε γράμματα
ὅταν ἡ σιγαλιά μέ καλεῖ.
Καί εἰδικά τά σύμφωνα,
κοτρόνια πέφτουν στήν κυκλοφορία τῶν θαυμάτων.

Πῶς ν' ἀποδώσεις μέ τήν ἀλφαβήτα
τό βασιλικό τόν ποιητή,
σ' εὐρεία κυκλοφορία
θέτει δωρεάν τό ἄρωμα.
Ἡ πιό γενναία τῆς γλώσσας πράξη
εἶναι ἡ σιωπή.

5

Γενέθλια γῆ δίνει στίς λέξεις ἡ φωνή.
Στίχοι πού δέν ἀρθρώθηκαν,
χωρίς πατρίδα στίχοι.

6

Ἄλάητος κρατᾶς τά μυστικά
σάν οὐρανός πού ἐρωτεύτηκε
καί δέν τοῦ πέφτουν τ' ἄστρα.

4

Lettres, comme vous m'emprisonnez
quand le mutisme m'appelle.
Et les consonnes surtout, pierres tombées
dans la circulation des miracles.

Comment rendre par l'alphabet
le basilic, ce poète
qui fait circuler gratis
le parfum.
La plus grande vaillance de la langue
est le silence.

5

Leur terre natale vient aux mots par la voix.
Vers que nul ne prononce,
vers sans patrie.

6

Muet tu gardes les secrets
comme un ciel tombé amoureux
sans que ses étoiles ne tombent.

ΣΑΡΚΟΒΟΡΑ ΑΚΜΗ

Μισοπλασμένο πεπρωμένο άκόμα εΐμαστε,
γιατί ή δόξα τής αγάπης είναι ή πράξη.
Τώρα λοιπόν ακούμπησε τά ρούχα μου
μέ πόθο και τιμή,
τέτοια κι ή άγωγή τοῦ καθαροῦ χρυσοῦ
όταν από τά βάθη βγαίνοντας
ψάχνει για μία άλλη αΐγλη.
Ὅλοσωμος μέσ στην πανσέληνο
μ' άγγίζεις,
βάζεις σ' ένεργεια τῶν έραστῶν
τή χειροκίνητη μοίρα.
Θ' άνταμειφθεΐς μέ μία πληγή.

PAROXYSMES CARNIVORE

Nous ne sommes encore qu'un destin ébauché,
car la gloire de l'amour, c'est l'acte.
Touche donc à présent mes habits
dans le désir et l'honneur,
ainsi se comporte l'or pur
alors qu'issu des profondeurs il cherche
un rayonnement nouveau.
De tout ton corps dans la pleine lune
tu poses la main sur moi,
tu mets en marche le destin
portatif des amants.
Tu seras payé d'une blessure.

ΑΠΟΚΡΗΜΝΗ ΚΑΡΤΕΡΙΑ

Μόνο πού σπάζει ή πάχνη
μέ τῶν κυνηγῶν τά βήματα,
θαμπῶνει ή λάμψη τῶν πουλιῶν.
Πῶς συμπιέζεται στή λέξη ράμφος,
τόσο καρτερικό,
σάν γέρνει καί βυθίζεται στά πούπουλα
προσμένοντας ὕπνο ἢ θάνατο.
Λίγο πρίν χαράξει
μοῦ φέρνει δάκρυα ή σιγή,
συνείδηση ὀλόδροση καί μαχαιρωμένη.

(Λέαινα της βιτρίνας)

ABRUPTE PATIENCE

Il suffit que le givre cède
sous les pas des chasseurs,
et l'éclat des oiseaux ternit.
Comme il se condense bien dans le mot bec,
si fugace,
quand il penche et plonge dans les plumes
en attendant sommeil ou mort.
Peu avant l'aube
le silence fait couler mes larmes
conscience fraîche et pure, poignardée.

(La lionne dans la vitrine)

ΤΕΩΣ ΠΛΑΤΥΤΕΡΑ

Στη Μαριέττα

1

Αρνιότανε να κρατάει ομπρέλα,
γιατί τα δαχτυλίδια της ήταν μεσημβρινά
κι ήθελαν ήλιο για να λάμπουν τα όνειρα,
πολυτελέστερα των κοσμημάτων.

2

Σαν ύψωνε
τα χέρια από το κέντημα,
άρχιζε μια βροχή που έριχνε
στα πόδια της όλου του κόσμου τη σοδειά.
Τόσο η γαλήνη μάς ανήκει.

3

Με γνώση
λάτρευε τα φυλλοβόλα.
Έξερε,
προερχόταν απ' αυτά.
Επειδή μέσω του στήθους της
διερχόταν ο υπόγειος άνεμος
και τα δέντρα γυμνά όταν εκείνη ντυμένη.

PLUS LARGEMENT JADIS

À Marietta

1

Elle refusait de porter l'ombrelle,
car à ses bagues méridionales
il fallait du soleil pour que brillent
les rêves, plus précieux que rubis.

2

Quand ses mains se levaient
quittant son ouvrage
commençait une pluie jetant
la récolte du monde à ses pieds.
Tant la sérénité nous appartient.

3

Elle adorait, en toute connaissance
les arbres à feuilles caduques.
C'est d'eux, elle le savait
qu'elle était née.
Car c'est par sa poitrine
que passait le vent souterrain,
et les arbres étaient nus, elle vêtue.

4

Ποτέ δεν απομακρυνόταν
από τα λίγα μέτρα γης που της δόθηκαν.
Αυτός ο τόπος μου στο σύμπαν έλεγε.
Μια σταυροβελονιά.

5

Συχνά κοιτούσε τα ουράνια
όταν στα μάρμαρά τους έσκυβε κι έλουζε τον Αδάμ.
Αφροί του έρωτα, παλάμης ερείπια
πάνω στ' αχειροποίητα γκρεμά.

6

Φορούσε πάντα μαύρα ρούχα δανεικά.
Μα η σιωπή δική της·
δώρο προς εαυτόν το ανείπωτο
κι αν μας καταδεχτεί.

7

Άγιασε τελικά.
Φαίνεται απ' την κόμη της, νερά κατάκοπα,
από την αθωότητα προς τη θυσία μεσολαβούν.

4

Jamais elle ne s'éloignait
de sa zone – quelques mètres de terre.
Ma place dans l'univers disait-elle.
Un point de croix.

5

Souvent elle contemplait les cieux
quand penchée sur leurs marbres elle baignait Adam.
Écume du désir, main en ruines sur les gouffres
que Dieu seul creusa.

6

Elle portait des habits noirs prêtés.
Mais le silence était le sien ;
cadeau à soi-même, indicible même
s'il nous accepte.

7

Pour finir, elle est devenue sainte. Il semble
que des eaux épuisées, quittant sa chevelure,
s'interposent
de l'innocence au sacrifice.

8

Και βάδισε στο κύμα.
Γιατί η αγάπη δεν έχει ιδιοκτησία
ούτε αποσκευές.

8

Et elle a marché sur les vagues : l'amour
ne possède rien
pas même des valises.

ΖΟΥΓΚΛΑ ΣΤΟΝ ΚΑΘΡΕΦΤΗ

Luna Rossa, φώτισε
να φτάσει η ζούγκλα στο υπνοδωμάτιο
δίχως δακτυλικά αποτυπώματα
πάνθηρας να παραβιάσει τον καθρέφτη
ν' αρπάξει ονείρων θησαυρό
προς έδαφος πραγματικό
και πάλι να 'μαι νύφη.

Ορμά, ασέβεια κινούμενη
κάθε λεπτό παρών κι αξόδευτος
θέτει το αίμα σε παγκόσμια δράση,
όπου μνηστήρα διακρίνω απόρρητο φονιά.
Σ' αλλοτινούς καιρούς το πεπρωμένο μου μάτωσε
μα βαθμιαία φανερώνεται η δωρεά,
λίγοι ανθίζουνε στο μαύρο χώμα και μόνο μια φορά.

JUNGLE DANS LE MIROIR

Luna Rossa, éclaire bien
que la jungle arrive à la chambre
sans empreintes digitales
qu'une panthère force le miroir
s'empare d'un trésor de rêves
gagne un terrain réel
et qu'à nouveau je sois la mariée.

Elle bondit, impiété ambulante, présente
à chaque instant, inépuisable,
fait faire au sang le tour du monde, où je distingue
un prétendant, assassin secret.
En d'autres temps mon destin a saigné
mais par degrés apparaît le don,
dans le sol noir peu d'hommes fleurissent, et rien
qu'une fois.

ΣΤΑΧΤΗ ΚΑΙ ΠΑΛΙ ΣΤΑΧΤΗ

Πέφτει, πέφτει η υδρόγειος
με όλα τα πετούμενα και τα ευώδη,
σταγόνα λάδι στο πάθος μου.
Την κακή μου φήμη την οφείλω στη φωτιά.
Όμοια σαν όλα τα μοιραία
στρατιές ονείρων κινητοποιεί
μέχρι να μαυρίσει σα χορτάρι την ουτοπία.
Κάποτε ανασταίνεται κι αυτή
απ' του ιδρώτα τον ορίζοντα γαζέλα,
να ξεσηκώσει πάλι τον ξερό αέρα
μέσ' από τα σκίνα.
Σε ό,τι φλέγεται ανώφελα πιστεύω.
Παροδική και άναυδη
βλέπω θηλαστικά να λαμπαδιάζουν
στο πανηγύρι του γάλατος.
Είμαι πανάκριβη,
δεν εγγύωμαι παρά μόνο τη στάχτη.

CENDRE ET CENDRE ENCORE

Il tombe, il tombe, le globe
avec tout ce qui vole ou sent bon, goutte d'huile
sur ma passion.
Ma sale réputation je la dois au feu.
Égal comme toute fatalité
il met en branle des armées de rêves
jusqu'à noircir l'utopie comme de l'herbe.
Elle aussi parfois ressuscite
gazelle venue des horizons de la sueur,
pour secouer à nouveau l'air sec
à travers les lentilles.
Je crois à ce qui brûle en vain.
Au passage, interloquée
je vois flamber des mammifères
à la fête du lait. Je suis
hors de prix,
je ne garantis rien, que la cendre.

ΣΙΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΤΑΘΕΡΑ

Αλλάζουν και οι τόποι με τα όνειρα,
όταν από τα βήματα ορθώνονται διάφανα βουνά,
κήποι μέχρι τα έγκατα να συνυπάρχουν με τα χιόνια.
Τόση γαλήνη, διανυκτερεύεις όπου θες.
Πλαταίνει σύννεφο το μαξιλάρι μου
εξασφαλίζοντας βροχές,
έχουν ανάγκη ως και τα λιθάρια.
Πέρα απ' τον ύπνο τ' άκουσα και από τότε
η κάθε σπιθαμή της φαντασίας μου ανθώνες περιέχει.
Κι άσ' τους να λεν.
Εγώ πανηγυριώτισσα του έρωτα
κι όλα τα ρούχα τα 'χω αβάπτιστα για να 'ναι απατηλά,
τόσο εκτεθειμένη
όπως το κοκκινάκι στο στεφάνι των ψυχών.
Κι αύριο άλλη μέρα ξημερώνει.

SANS BRUIT, SANS RÉPIT

Les lieux aussi changent selon les rêves, quand les pas
dressent des monts translucides,
et les jardins jusqu'aux tréfonds côtoient les neiges.
Une telle sérénité, on bivouaque où l'on veut.
Mon oreiller s'élargit en nuage
et nous pourvoit en pluies,
les pierres elles-mêmes en ont besoin.
Je l'ai entendu par delà le sommeil et depuis
le moindre pouce de ma rêverie cache des parterres de fleurs.
Et laisse-les dire.
Moi, toujours à fêter l'amour, je laisse
tous les vêtements sans baptême, et du même coup trompeurs
étant si exposée ;
Comme cette marque rouge à la couronne des âmes.
Demain est un autre jour.

ΚΑΤΑΣΑΡΚΟ ΠΟΙΗΜΑ

Όλα από μια κλωστή κρέμονται ως και τα δέντρα,
όταν αόρατα μετακινούνται
τη θέση τους δίνοντας στη θηλυκή φύση του αέρα,
να γεννηθεί ξανά ένας αιώνας χλωροφύλλης.
Οι πεταλούδες ανεβάζουν τη στάθμη της άνοιξης
από λουλούδι σε λουλούδι
μετακινείται η αιωνιότητα,
αλλά με την πραγματικότητα του πάγου χτυπά.
Ελαφρά υψώνεται το νερό
παίρνοντας βέρες απ' τα δάχτυλα,
ενώ κορίτσια λογοδοτούν στον καθρέφτη τους
μέχρι να γίνουν νύφες.
Με τις αισθήσεις σκοτεινές κάτω απ' τ' αστέρια,
τα όνειρα.
Διατελούμε δρομείς προς την αγέννητη χλόη του
κόσμου.

POÈME À MÊME LA PEAU

Tout ne tient qu'à un fil, même les arbres,
quand invisibles ils bougent, faisant place
à la nature féminine de l'air, que renaisse
un siècle de chlorophylle.
Les papillons élèvent le niveau du printemps
de fleur en fleur
l'éternité bouge
mais se cogne à la réalité des glaces.
Légèrement l'eau monte
prenant les alliances aux doigts, tandis
que des filles rendent compte à leur miroir
jusqu'à être mariée.
Sous les étoiles sensations obscures,
les rêves. Notre office : coureurs
vers la végétation encore à naître du monde.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΣΕ ΤΣΑΙ

Άσεμνες άγιες
φτάνουν οι φίλες στο σπιτικό μου
διαρκώς ερχόμενο από τόπους ονείρων.
Όλα για μια χαρά.
Στην πορσελάνη τ' άνθη όλο εγκράτεια,
λυτές κορδέλες της ευχής εμείς για ένα άπειρο
 ανθρώπινο που όλο λιγοστεύει.
Τα ρούχα μας από αραιή φωτιά
να μη γραπώνει το πρέπει.
Λόγια και γέλια λόγια και γέλια
και φιλιά σαν από δρέπανο κομμένα,
οι λαβωμένες στην καρδιά
δε μας αρκεί ό,τι ζήσαμε,
λερώνουμε προικιά με ηδύποτα φτιαγμένα απ' τα δικά
 μας χέρια.
κάτω από ίσκιους κρίνων τι να πεις.

INVITATION AU THÉ

Saintes indécentes
les amies entrent dans ma maison
qui revient sans arrêt de régions à rêves.
Tout cela pour une joie.
Les fleurs dans la porcelaine, retenue exemplaire,
rubans défaits de notre vœu : un infini humain qui
 fond sans cesse.
Nos habits, du feu clairsemé
que le devoir n'empoigne pas.
Paroles et rires paroles et rires
et baisers comme taillés à la faux,
pour nous les blessées au cœur
nos vies passées ne suffisent pas,
nous souillons nos trousseaux d'alcools fabriqués de
 nos mains.
Sous des ombres de lis, que dire...

ΜΥΣΤΙΚΟ ΔΕΙΠΝΟ

Άσεμνες άγιες
φτάνουν οι φίλες στο σπιτικό μου
διαρκώς ερχόμενο από τόπους ονείρων.
Απλώνω το τραπεζομάντιλο σκληρών καιρών ηχώ.
Ο χρόνος σε κλοιό μας ενώνει
και βαθύτατο γαλάζιο αγγίζουμε τις φλέβες η μία
της άλλης,
ο κύκλος μας γραμμένος απ' το διαβήτη του θεού.
Πανσέληνος που κάποτε θα σπάσουν τα νερά της
και δάκρυα θα κινήσουν για την κάτω γη.
Αν περιβάλλω αυτό το δείπνο όπως τούλι πένθους
πολυέλαιο,
είναι να ξεγελάσω τα πουλιά
από τα όρη αναβράζοντα για ψίχα.
Άρτοι του σύμπαντος τώρα ας χαρούμε,
πριν μας τυλίξουν σε προσόψια λινά.

SAINTE CÈNE

Saintes indécentes
les amies entrent dans ma maison
qui revient sans arrêt de régions à rêves.
Je mets la nappe écho de dures époques.
Le temps dans son étai nous unit
et chacune touche de l'autre le bleu sombre
des veines,
notre cercle est tracé par le compas de Dieu.
Pleine lune dont les eaux crèveront un jour
et les larmes fuiront vers la terre en bas.
Si j'entoure ce repas, comme un lustre d'un tulle
de deuil,
c'est pour tromper les oiseaux
venus des cimes, en fureur pour des miettes.
Pains de l'univers, c'est l'heure de se réjouir, avant
qu'on nous roule dans des serviettes de lin.

Η ΑΓΡΥΠΝΗ ΤΩΝ ΟΥΡΑΝΩΝ

Ανερμήνευτο ας μείνει για ζωή το πάθος μου
σφοδρό ακόμα και για τα δεινά.
Αγάπησα ό,τι κρατούσε ακέριο τον πυρήνα της
πληγής του
και με καλούσε άπληστο,
δεν παίρνω γιατρεία.
Αλλά τα ρούχα μου από πού κρατούν
και νέφη γίνονται στο χόμα του σπιτιού,
να 'χει ελαφρύ βηματισμό το αρσενικό, όταν κατά τις
χθόνιες αρετές μου
βαραίνει ο άνεμος μ' όλο το φύλλωμα των ήχων απ'
τ' αηδόνια προς το βουνό,
όταν στα δύο κόβεται η άνοιξη και μ' ελαφρύ οπλισμό
χιμάει το χαμομήλι.
Καθείς με το δικό του ανάστημα στο Πάσχα των
στιγμών.
Εδώ πατώ κι αλλού με βγάζει η λάμψη.
Άγνωστοι τόποι ακυνήγητοι
κι όλα τριγύρω ανήθικα σα φως.
Η άγρυπνη των ουρανών με ύψος ένα εξήντα.

(Η άγρυπνη των ουρανών)

L'ÉVEILLÉE DES CIEUX

Je peux bien passer ma vie sans étudier la passion
violente que j'éprouve même pour les malheurs.
J'aime ce qui préserve intact le noyau de sa blessure
et m'appelle insatiablement,
rien ne me guérit.
Mais d'où viennent mes habits
pour devenir nuages sur la terre chez moi,
que les pas du mâle soient légers, quand par mes vertus
souterraines le vent pèse
de tout le feuillage des sons des rossignols vers
la montagne
quand du printemps coupé en deux peu armée jaillit
la camomille.
Chacun a sa propre taille aux Pâques des instants.
Je pose le pied ici et l'étincelle me mène ailleurs.
Lieux inconnus sans chasseurs
Et toutes choses alentour immorales comme la lumière.
L'éveillée des cieux, taille un mètre soixante.

(L'éveillée des cieux)

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Ένα κεράκι άναψα στο χάραμα του κόσμου
κι είδα τη ρίζα του νερού
όπου το άνθος άυλο
ακόμα μες στη ζυγαριά της χλωροφύλλης
και των αρωμάτων.

Το τίποτα το παν κάνω ν' αρθρώσω
Κύριε, μην προσδοκάς τόσα απ' τα νιάτα μου
γιατί νεότερη αν γίνω θα πεθάνω.

SUPPLIQUE

J'ai allumé une chandelle à l'aurore du monde
et vu la racine de l'eau
où la fleur encore est immatérielle
dans la balance entre chlorophylle et parfums.
J'essaie d'articuler le Tout au néant.
Seigneur, n'attends pas trop de ma jeunesse
car si je rajeunis je meurs.

ΟΙ ΚΑΚΤΟΙ ΤΟ ΧΕΙΜΩΝΑ

1

Πιωμένοι απ' τα νερά της στάχτης
αναγγέλλουν τον καύσωνα.
Οι ακατάδεκτοι ως το μηδέν,
όλο το παρελθόν τους άμμος
και ύδωρ διάπλατο της αυταπάτης οι μέρες
οι κατοπινές.

Κι αξίζει ότι πιστεύουνε
πως απ' την έρημο εκπορεύονται οι όρκοι.

2

Μες στου Γενάρη τα χαράματα
μοιραίοι δίχως αγκάλη,
στο κάτεργο της μοναξιάς
που κάλλιστος δύο φορές φαντάζει ο κόσμος
άγνωστα τα γνωστά τούς φαίνονται.
Ακόμη και τα άνθη τους δεν τα αναγνωρίζουν.

LES CACTUS EN HIVER

1

Ivres des eaux de la cendre
ils annoncent les chaleurs.
Dédaigneux jusqu'au zéro, tout leur passé
n'est que sable, et les jours suivants
que flots déployés de l'illusion.

Et l'on croit à juste titre
que les serments proviennent du désert.

2

À l'aurore de janvier
fatals sans étreinte,
dans la galère de la solitude
où deux fois le monde apparaît si beau
le connu leur semble inconnu.
Sans même reconnaître leurs fleurs.

3

Παγίδα τους τ' αγκάθια τους,
κι αναπολούν σβησμένοι απ' τις νιφάδες,
λευκές του ύψους πιστολιές
γκρεμίζουν όποιον λέει,
ποιος είπε την αγάπη ακατόρθωτη.
Οι διαρκώς απέναντι με τ' αγανά
και όχι τ' ανοιξιάτικα νερά,
ανθίζοντας την αίγλη των δεινών
όπου συγκλίνει ο κόσμος.

3

Leurs épines sont leur piège
et par la neige éteints ils se souviennent,
les blancs coups de feu des hauteurs
abattent l'homme s'écriant,
qui a dit l'amour insaisissable ?
Ceux toujours en face et leurs piquants
et non les eaux printanières,
fleurissant la splendeur des malheurs
où converge le monde.

ΠΡΟΣΕΥΧΕΣ ΚΟΡΗΣ

Έτσι πορεύεται η γη,
από στάλα σε στάλα κυλάει μέσα στη δρόσο κι όπου βγει.

Μα εγώ δεν έχω έδαφος για να πληγώσω με τρεχάλα,
δεν έχω άνεμο σε κίνδυνο να ξεδιπλώσω το φτερό.

Ανάμεσα στα ρούχα μου κυκλοφορώ πατρίδες από νήμα.

Αυτή είμαι, μα δεν ήμουνα
όταν κορίτσι έτρεχα γυμνή στις προσευχές μου.

*

Να κατεβούν οι άγγελοι απ' τα τέμπλα
και να γίνουμε των κρίνων κηπουροί.

*

Ας γεννηθούν χωρίς αγκάθια ρόδα μυρωμένα.

*

Ας είναι καλοκαίρι όλη η χρονιά
με σαύρες, ανοιχτές δαντέλες και καρπούζι.

*

Να διαρκούν οι έρωτες όσο δροσίζουν.

*

PRIÈRES DE JEUNE FILLE

Ainsi marche la vie,
de goutte en goutte elle coule dans la rosée, à dieu vat.

Mais moi je n'ai pas de sol à blesser de ma course
je n'ai pas de vent pour déployer dans le danger mon aile.

Entre mes habits je fais circuler des patries de fil

Voilà ce que je suis, que je n'étais pas
quand petite fille je courais nue dans mes prières.

*

Que les anges des iconostases en descendent
et deviennent jardiniers de lys.

*

Que naissent des rosiers embaumés sans épines.

*

L'été peut durer toute l'année
plein de lézards, de dentelles, de pastèques.

*

Que les amours durent tant qu'ils rafraîchissent.

*

Ελαφριά μες στα χαράκια να πατεί η Εσμεράλδα
κατσικιών,
ποτέ τον σκοτεινό να μην ξυπνήσει.

*

Στους κήπους θέλει τις κρυψώνες της,
κόσμοι που δεν ονοματίζουν τους θνητούς.

.*

Στο δώμα της ο Πάρης άπλαστος
να ψάχνει, μ' άφαντη
όμως σαν του φανερωθεί, ο χειροποίητος να γίνει
ακριβός της.

*

Νύφη να στολιστεί με σιωπηλά ελληνικά.

*

Κρυφό κρυφό το αίμα της κι απόκρυφα τα μυστικά,
αλλιώς δεν επιζεί, δαιμονισμένη και σεμνή.

Que marche légère dans les entailles l'Esmeralda
des chèvres,
sans jamais éveiller l'obscur.

*

Ses cachettes, elle les veut aux jardins,
mondes laissant les mortels innommés.

*

Sur sa terrasse Pâris encore informe
la cherche, introuvable
mais quand elle paraîtra, qu'il devienne, fait de main d'homme
son préféré.

*

Qu'elle s'orne pour ses noces d'un grec silencieux.

*

Caché, bien caché son sang, et plus cachés encore
ses secrets, sinon elle ne survit pas,
décente et possédée.

Ο ΣΤΟΛΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΓΕΥΜΑΤΟΣ

Αλλά τι είναι η πείνα;
Τα λαγωνικά με το βασιλικό ασπρόμαυρο
από σκόνης γκρεμούς
ερχόμενα και με άλματα
το ακίνητο θήραμα
αιφνίδια με ρίγος τρόμου κηλιδώνουν.

Το αίμα χάνεται σε μυρωδικά και ατμούς,
στη λαμπερή τραπεζαρία
με πορσελάνης συμπεριφορά,
τριάντα πόντοι μόνο το μαχαίρι απ' το πιρούνι.
Γεύση αόρατη προσφερόμενη σε δαντέλα ορατή,
με άνθη, οίνο και πουλιά.
Ύλη αλωμένη από την ύλη
μέχρι τα έσχατα του σκελετού,
το αδηφάγο αδημονεί κι ορίζει θνητή τη ζωή μας.

(Στη βασιλίδα του εξώστη)

LA DÉCORATION DU REPAS

Mais qu'est-ce que la faim ?
Les lévriers au noir-et-blanc royal
venus de gouffres
de poussière d'un bond
vers la proie immobile
d'un frisson de terreur soudain la souillent.

Le sang se perd en aromates et vapeurs,
dans l'éclatante salle à manger
se comportant comme la porcelaine,
trente centimètres de couteau à fourchette.
Goût invisible offert sur la dentelle visible,
avec des fleurs, du vin, des oiseaux.
Matière conquise par la matière
jusqu'aux tréfonds du squelette,
goïnfrerie se morfond et décrète notre vie mortelle.

(Balcon royal)

Athina Papadàki

Née à Athènes en 1948.

Vit à Athènes.

A publié sept recueils de poèmes : *Archange de béton* (1974), *La brebis des vapeurs* (1980), *Terre à nouveau* (1986), *Livide, presque blanche* (1989), *La lionne dans la vitrine* (1992), *L'éveillée des cieus* (1995), *Balcon royal* (1998) et des livres pour enfants.

Athina Papadàki n'apparaît pas dans les premières anthologies consacrées à sa génération, dans les années 80. On a un peu tardé à la prendre au sérieux, à cause de ses sujets sans doute, et du ton adopté : consacrer des poèmes à la salade, au repassage, au tablier de nylon, montrer le Poète en train de faire la vaisselle, comme elle le fait dans *La brebis des vapeurs*, c'était un peu surprenant pour certains, d'autant qu'elle y mettait un humour léger voilant la gravité secrète du propos.

Le malentendu s'est peu à peu dissipé. De recueil en recueil, la vision initiale s'est élargie, précisée ; à travers une sorte d'autobiographie poétique – sans anecdote, au plus près de l'essentiel –, tandis que se dessinait un portrait de la femme dans tous ses âges et tous ses états – enfant, jeune fille, épouse, mère, amante, femme d'intérieur ou d'extérieur – on a vu s'approfondir une quête qu'on pourrait qualifier d'existentielle et d'ontologique si ces termes n'apparaissent ici, plus encore que pour d'autres poètes, pesants et pontifiants. Athina Papadàki est restée, comme à ses débuts, l'observatrice attentive et chaleureuse du réel le plus quotidien, le plus humble et infime – ce qui ne l'empêche pas de s'abandonner par ailleurs, non sans exubérance, à la magie d'images lointainement héritées des surréalistes, et cela tout naturellement, comme si réel et rêve étaient les deux faces d'une même pièce, comme si l'un était le trésor caché que l'autre permet d'atteindre et vice versa. Certains jugent sa vision plutôt sombre ; on y retrouve, il est vrai, de plus en plus apparents derrière les maux circonstanciels de l'époque, les angoisses éternelles de l'amour et de la mort, le tragique inhérent, dit-on, à notre condition. Pourtant sa poésie a en même temps un effet tonique et jubilatoire : tout en gagnant sans cesse en rigueur, en dépouillement, cette œuvre encore brève (sept recueils en vingt ans) mais dense et mûre a gardé miraculeusement sa fraîcheur ; il y souffle un vent de sensualité, de folie légère, d'extrême liberté qui n'appartient qu'à elle.

Yòrgos Markòpoulos, aussi bon commentateur que poète, fait de Papadàki l'héritière à la fois de Karòuzos et de Dimoula, deux des plus grands. Alliance inattendue, mais convaincante – en cela aussi que parrain et marraine ont avec leur filleule ce point commun, ce rare talent, de ne ressembler à personne...

1999, année de transition : en raison d'aléas divers, deux *Cahiers* seulement ont paru, in extremis, à la Saint-Sylvestre. Mais l'aventure continue, avec deux nouveaux volumes parus en mars 2000 pour le Salon du livre et un en novembre, ce qui porte le total à vingt-trois *Cahiers*, dont seize bilingues, consacrés à dix-neuf poètes. Il seront quarante dans l'anthologie qui doit paraître à l'automne dans la collection Poésie Gallimard – et encore, il en manquera ! D'autres poètes plus jeunes se révèlent, leurs aînés continuent de produire, la Grèce nous donne actuellement deux ou trois recueils majeurs au moins par an. La poésie grecque m'épuisera bien avant que je l'aie épuisée.

Bergman comparait le tournage d'un film à une grande roue qu'on pousse d'abord avec peine, mais qui, une fois lancée, poursuit toute seule et vous entraîne dans son mouvement. De même – toutes proportions gardées –, au centre d'un tourbillon de poèmes (mille pages de *Cahiers*, déjà), le traducteur est pris d'un tournis géant. Lui si attentif à la diversité de ces voix grecques, si réticent à la réduire en quelques formules, se sent de plus en plus perdu, emporté dans une ronde aux allures de fresque, d'immense poème collectif et anonyme où tout se mélange, au point que l'autre jour, tombant sur un vieux brouillon de sa traduction d'un poème de Fostièris, l'admirable « L'immortalité de chaque jour », il l'a pris – certains avec sont douloureux, courage, Michel – pour du Karòuzos !

Tout s'embrouille, et quoi de plus normal. Qu'est-ce que la poésie, sinon ce qui nous échappe et doit nous échapper ? Le traducteur de poésie, presque toujours, avance à tâtons dans la pénombre ou les ténèbres. Son but invisible – le poème à saisir, à recréer –, il doit sans cesse brûler de l'atteindre, se battre tout orgueil dehors avec l'âme d'un vainqueur, mais sans oublier jamais que sa quête est vaine, qu'il n'est pas de taille, et en l'acceptant humblement. C'est cet écartèlement intérieur entre folie de la perfection et sagesse de l'inachevé qui rend son cheminement si difficile.

Avec l'habitude, on y pense moins. La traduction de plus en plus se fait presque toute seule, à travers moi. Je peux l'avouer désormais : la poésie m'est étrangère. Je n'y comprends pas grand-chose. Les poèmes sont pour moi des bribes du discours des dieux, surpris derrière une porte, déformés, et que je transmets en les déformant davantage. Je suis un aveugle réduit à ses oreilles et au bout de ses doigts ; un malhabile espion du sacré ; un médium dépassé par le message qui le traverse ; un serviteur qui passe des plats dont il ne connaîtra que l'odeur. Une boîteuse imposture.

L'avantage d'avoir reçu un prix de traduction, c'est qu'on peut faire ce genre d'aveu sans passer du même coup pour un charlot. Notez donc bien, lecteurs ô combien précieux, l'annonce qui suit dont la présence est avant tout publicitaire :

**Les traductions parues dans les Cahiers grecs
ont reçu le prix Nelly Sachs 1996
et le prix de l'Association des traducteurs littéraires
de Grèce 1999**

Ce vingt-deuxième *Cahier grec*
est le seizième d'une série bilingue
coéditée avec les éditions Desmos

Autres titres bilingues :

Mihàlis Ganas *Ballade*
Titos Patrikios *Apprentissage*
Dinos Christianòpoulos *Le temps des vaches maigres*
Tàkis Sinòpoulos *Repas funèbre*
Kiki Dimoula *Je te salue Jamais*
Dimitris Kraniòtis *Eros étrange étranger*
Yòrgos Thèmelis *Fenêtre nue*
Jenny Mastoràki *Histoires des profondeurs*
Nikos Karòuzos *Descendant de la nuit*
Andònis Fostièris *La pensée appartient au deuil*
Dimitris Papaditsas *L'incorporelle*
Dimitra Christodoùlou *Le cyprès des travailleurs*
Manòlis Pratikàkis *L'urne d'abondance*
Yòrgos Markòpoulos *Ne recouvre pas la rivière*
Thanàssis Hadzòpoulos *Le mort de même sang*

Autres Cahiers grecs parus :

Miļtos Sakhtoùris *Poèmes I & II*
Kiki Dimoula *Mon dernier corps*
Christòphoros Liondàkis *La roseraie aux gendarmes*
Mihàlis Ganas *Pierres noires*
Dimitris Papaditsas *À Patmos*
Alèxis Traianos *Gardien de ruines*

À paraître :

Poèmes de
Yòrgos Chronas, Katerina Anghelàki-Rooke
Yànnis Kondos, Màximos Osýros

Composition : Antonio Arroyo

Tiré en six-cents exemplaires
novembre 2000
par la Nouvelle Imprimerie Laballery
(58500 CLAMECY)

Dépôt légal : novembre 2000
N° d'impression : 011087